

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátralékot utólagosan be fogják küldeni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Még meg sem született s már porladozik.

A kies és bérczes Székelyföld, melynek minden homokszemét a dicső ősök és hősök drága vére termékenyíti meg, sok édes és vigasztaló emlékekkel szokott szolgálni e bérczes kis hon külföldi útutazóinak. A legmelegebb honfiai érzelmeikkel emlékeznek meg a nemzeti szabadságról itt kivitt véres harcokról. A honszeretet szent tüzetől hevülten elragadtatással nevezik Kézdi-Vásárhelyt a szabadságharcok szomorú napjaiból az arsenal szerepét játszó hős kis városnak. S méltán, mert Gábor Áron csakugyan a most már öreg Turóczy bácsi által itt öntött és esztorgályozott ágyúkkal, a vitéz székely nép által itt gyártott löporral és gyutacsokkal indult az eresztvényi dombokra harcolni és dicsően meghalni a hazáért és ennek szabadságáért.

Székelyföldünk és nemzetünk rokon-szenves írói és nevezetességeink megfigyelői honfiai lelkesedéssel és kegyelettel emlékeznek meg követésre méltó hazafiságunkról és vallásos buzgóságunkról.

E kis székely város hazafiságát szépen jellemzik, midőn feljegyzik róla, hogy „a kézdivásárhelyiek elhatározták inkább egytől egyig mind meghalni, mintsem hogy az ellenség tüzhelyüket szétdulja s megbecstelenítse“. S mindezt méltán is, mert honfiai lelkesedésével az

egész székely nemzet, élén e kis város lelkes polgárságával, ama véres harcokban csaknem a végtelenig tartotta fenn magát függetlenségében s csak a tulságos idegen erő birta sok vér után bilincsekbe verni.

Eme vesztesége dicsőbb vala az ellenség győzelménél.

Vallásos buzgóságának méltatására felhozzák szép templomait, ájtatossági gyakorlatait, s csak a vallásos keblektől ily nagy mérvben pártolható és mármár virágzásnak induló human intézeteket; felhozzák azok magas szellemű és nemeslelkű nemtőjét; mint a vallásos buzgóság, nevelés és tudomány ápoló csarnokait, a gymnasiumot, főelemi tanodát s más nevelő intézeteket.

Sok szépet felhoznak rólunk iparunk-s egyébrevalóságunkról, ugyannyira, hogy már kezdjük elhinni magunkat. Azonban eme sok fény mellett van a mi hátunk mögött is egy kis árny.

Eme szabadságharcból ránk özlő fény- és dicsőségre büszkéek vagyunk és önértékesen mutatunk, de — fájdalom! — még nem mutathatunk oly emlékre, mely fenn hirdetné annak nevét, ki e kis város és a székely nemzet ama dicsőségeinek és jó hírnevének megteremtésében elől mene s ki a hazáért Eresztvényénél sirba szálla. Nem mondhatjuk el a multunk és jelenünk iránt érdeklődő útutazóknak, hogy „ez a Gábor Áron emléke“; az emlékek szánt kövek 9 darabban a „Rudolf kórház“ nagy kapujának sarkánál porladoznak.

Ennél jobb helyre alig is lehetett volna elhelyezni ama követet. Legalább így van reményünk, hogy a kórházi gondos ápolás majdan életre hozza a színlődő emlékdarabokat. Itt, ha a székely nemzeti dicsőség és fény mögött annyi idő óta lappangó árnyat, mely emez emlékdarabokat fűdi, valamely jótékony szellem el nem tüzi és a porladozó emlékdarabokat életre nem kelti: legalább a kórház veleszületett szellemének kegyelméből békés pihenésre s végül gondos eltakarításra számíthatnak.

Vajjon még sokáig nézik-e itt az idők fergeteget s vajjon mikor lesz az, midőn az itt útutazók hirt vihetnek bérczes hazánkban a rónák hazájába Gábor Áron emlékéiről: nem tudom, mert nem vagyok azon szerencsés helyzetben, hogy tudnék valamit ezen emlék-alap ügyéről, kezeléséről stb. Annyit látok, hogy csak az emlékkódarabok vannak a „Rudolf“ kórházban, azok sorsának intézői valószínűleg más kórházban vannak.

Annyit látok és hallok, hogy e kövek megunták itt a porladó dicsőséget; lan-

kadt s feltörő sohajukban suttogják nekem, hogy mondjam meg annak a dicső multjára büszke székely nemzetnek s e vitézségről és életrevalóságáról híres város hazafias polgárainak, miszerint dicsőségének fényéről a halátlanság fekete homálya nem fog tova szállani, míg itt hagyják, kitéve az idők viharainak.

A kézdivásárhelyi és vidéki „Rudolf kórház“ nagy udvarkapujának sarkától kiáltok hozzád, oh, szabadságod- és hazáért élni és halni kész székely nemzet, hallgasd meg szavaimat!

Egy új városi.

Az ujonan szervezett főrendiház tagjaivá ki-nevezettek: Bombeles, Nyáry, Nopcsa főudvarmesterek. Barcsay József kamarás. Hertelendy József, Mikó Bálint, Örmös Zsigmond, Molnár István, Perczel Miklós főispánok. Ráth Károly főpolgármester. Mariáffy altábornagy. Ghyezy Kálmán, Ordódy Pál, Somssich Pál belső titkos tanácsosok. Simonyi Lajos báró, Mixich Kálmán földbirtokosok. Melzer István nyugalmazott személynök. Gyulai Pál, Hunfalvy Pál írók. Hirschler, Lumitzer orvosok. Ybl Miklós műépítész. Stoecek mű-egyetemi tanár. Sváb országgy. képviselő. Burghardt Konrád, a pesti hengermalom-társaság vezérigazgatója. Kautz, az osztrák-magyar bank alkormányzója. Kochmeister Frigyes, a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara elnöke. Lukáts Antal, földhitelintézeti igazgató. Várdi Károly, az első hazai takarékpénztár igazgatótanácsának elnöke. Luczenbacher nagykereskedő.

Válságos napok.*)

Orbai-szék, június 22.**)

A nélkül, hogy szét kellene tekintenünk, be kell látnunk, hogy válság előtt állunk, még pedig komoly válság előtt.

Bárhogy legyen menekülésünk a fenyegető közgazdasági válság elől, bizonyos, hogy nagy rázkódást okoz kell átmennünk. Népünk vas-szorgalma mint egy bevehetetlen vár dacolt eddig az idő és társadalom szűke beteg és sorvasztó állapottal; de mint az erős várba zárkózott hadserget, mely elől a kívül ostromló tulnyomó és erős hadsereg minden utat elzár, s melyet az ellenség az élelmi szerek kimerítésével vél bevehetni, úgy minket is a sors csapása, elemi csapások, rossz előre-számítás, társadalmi ferdeségek stb. addig ostromolnak, míg végre minden erőnk megtörik s a fenyegető válság vas karmai közé kell szoroznunk.

Földjeink termése, részben elemi csapások, részben azok termékenységének okszerűtlen kizsákmányolása következtében, már évek óta várakozásunkon alóli volt, míg a mult évi — bár nem is mindenütt, de több helyen — gyenge volt, a marháink számára szükségeltető takarmány szűk, elannyira, hogy méregdrágasága mellett sem maradt abból sehol jövőre készlet. Pedig tudjuk, hogy nekünk háromszéki gazdáknak ma már egyet-

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr., s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal ár-kezdményben részesíti.

A „Nyílttér“ rovatban

közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltenek.

len keresetforrásunk a marhatartásban rejlik. Más téren semmit sem ér minden erőlködésünk.

Gabonáink ára a szomszéd Romániával fennálló kereskedelmi szerződés folytán, miután szabad, azaz vámentes behozatal volt biztosítva, annyira leszállott, hogy a gazda az utóbbi években még napi szükségleteit sem léven képes csekély terméséből fedezni, kölcsönért kellett folyamodnia; mert népünk ósdi rendszert követett minden téren s így a fejletlenség folytán nem juthatott azon helyzetbe, hogy azon kárt, a mit a fenn említett kereskedelmi szerződés okozott, más téren — pl. az állattenyésztés kinosos ládjából — helyreültesse.

Ily körülmények között jött a jelenlegi, nagy aggodalmakat keltő év.

A mult tél száraz fagyai öszgabonainkat és takarmányfüveinket (lóher, luczerna) annyira megdémálták, hogy azokat sok helyen újra kellett szántani és vetni. A száraz telet követte a száraz tavasz és a kedvezőtlen nyár. Noha a tavaszi vetések több helyen már május havában szép reményekre jogosítottak, ma már reményeink csak légvárként állanak előttünk. A szép fejlődésnek indult zabot és árpát a huzamos ideig uralkodott szárazság megszáritotta, minek folytán csak féltermésre számíthatunk még kedvező időjárás mellett is. A törökbuza sem fejlődik, mert másodízben idejekorán kapálni nem lehetett.

Öszgabonáink gyengék; néhol félannyit sem fognak adni, mint a mennyi magot elvetettünk.

Szénatermésünk gyenge. Tekintve, hogy a mult évben is inkább száraz időjárás volt, a télen pedig nem volt hó: ez nem is csoda.

Ily körülmények között, miután egyedüli jövedelmi forrásunkat képező marha-állományunk részére is hiányzik megveszte a takarmány, csoda-e, ha válságos napok előtt látjuk magunkat?

Hogy azonban aggodalmaink még keservebben fokozódjanak, az utóbbi napokban jótékony eső helyett mindenfelől jégeső hull és jég okozta károkról hallunk hírt. A mult héten mindannyiszor, a hányszor beborult, nem is eső, hanem jég hullott.

Ily körülmények között ki tagadná, hogy válságos napok előtt állunk? Zágón, Papolez, Páké, Szemerja, Szentkirály, Sepsi-Szentgyörgy stb. határai mily szint mutatnak fel?

Mi nem bánjuk, sőt engedjük magunkra hárulni a felelősséget, de kijelentjük, hogy Háromszékmegyeének vas utat kell; hogy miért, azt elmondjuk alkalomszerűleg.

Ha elvben nem is, de az adott viszonyok között, ha a székelyföldi kivándorlást előmozdítani nem akarjuk, tekintettel az utóbbi évek termésére és arra, hogy magyánk lakosságának csaknem tele napszámból él és iparos s mint ilyennek, szüksége van az olcsó gabonára, hogy lételet továbbra is biztosíthassa valahogy: legalább egy időre és mindaddig, míg rendezettebb viszonyok közé jutunk, a Romániával eddig fennállott kereskedelmi szerződés jövőben leendő fenntartása létkérdés; ezt kérjük illető helyen figyelembe venni.

Ha ezekkel ellenkezőt nyernénk, akkor bizonyára úgy az alsóbb földművelő, mint a

*) Térhiány miatt késett.

**) Közljük e cikket; azonban megjegyezzük, hogy cikkíróval nem érünk mindenben egyet. Sz.

napszám- és iparos-osztály — akarva, nem akarva — a kivándorlásra lesz utalva.

Kétes reménnyel, aggódva nézünk a jövő elé. Orbai.

Jelentés

a Kézdi-Vásárhely városi államilag segélyezett alsófokú iparos tanuló iskolája 1884—85-ik iskolaévi állásáról. (Vége.)

Köszönetünket kell egyszersmind jelentésünkben kifejezni a helybeli takarékpénztár tek. igazgatóságának a 20 frt segélyért; a tek. községi iskolásoknak, mivel az elemi iskola taneszközeit szíves volt iskoláinknak használatra átengedni.

Iskolánk is évről évre ügyelnek beszerezni a megkívánt taneszközöket; így a jelen évben a rajzoktatáshoz szükségesek már csaknem beszereztek. Tankönyvek, íróeszközök, iskolai szekrények, ifjúsági olvasmányok a leltárnapló tanúsítása szerint a fejlődés stadiumában vannak.

Iskolánk évi fenntartásához járultak: Vall. és közokt. m. kir. miniszter ur Ö Nagyméltósága legkegyelmesebben engedélyezni méltóztatott államsegélyképen 380 frtot. Kézdi-Vásárhely városa 200 frttal. A szabó-, timár- és kereskedő társulatok 10—10 frttal. A helybeli takarékpénztár 20 frttal. Miért is hálás köszönetet mondunk.

Felügyelő bizottságunk a farsang folyamán az iskola javára egy iparos-bált is rendezett, de a mely a részvétlenség folytán alig jövedelmezett annyit, a mennyi a kiadási szükségletre elég volt.

E helyen kötelességünk felemlíteni azon sajnós körülményt is, hogy az iskola évi fenntartására előirányzott 200 frt ipar- és kereskedelmi kamarai segély a brassói kamara által megtagadtatott. Felügyelő bizottságunk jelzett összegnek elnyeréséért a tek. képviselő-testület útján a vall. és közokt. miniszter urnál egy okolt felterjesztésben a kellő lépéseket meg is tette; azonban, fájdalom, tagadó választ kapott.

Ha tehát ezen hiányzó összeget nem lesz honnan pótolni, a felmerült költségeket, melyek már is fojósítandók lennének, nem lesz lehetséges fedezni, a mi minden esetre az intézet jövőjére bémítológ fog hatni. Ezen körülményre nem tudjuk eléggé az illetékes hatóságok becses figyelmét felhívni.

Az 1884—85-ik iskolaévi nyilvános vizsgálatok folyó évi június 7-én délután 3—6 óráig tartattak meg a községi fiúiskolában. A felügyelő bizottsági tagokon kívül szerencsénk volt a vizsgálaton tisztelhetni a városi tanácsos urakat, a brassói ipar- és kereskedelmi kamara képviselőit t. Török Bálint urat, több tanügybarátot és 5 iparos mestert. Csaknem hihetetlen, hogy városunk $\frac{2}{3}$ -át tevő iparosai közül csak ötben kelt volna fel a tanítató mester iránti kötelesség teljesítése, hogy tanulóinak évi vizsgálatán megjelenjék, pedig úgy van. Megmagyarázhatatlan ezen indolentia!

Pedig a tanulók értelmes feleletei még a tulkövetelőket is teljesen kielégítették; a közszemlére kitett rajzok, irások és írásbeli dolgozatok is a kívánalomnak teljesen megfeleleltek. Szóval örömmel jelenthetjük, hogy a tanulók minden tekintetben szép sikert mutattak fel. Erkölcsei érzületüknek fejlesztésében is szintén kiváló gond volt fordítva a tanítói testület által.

Az év végén vizsgálatot tett 104 tanuló közül általános jó osztályzatot nyert 18; kielégítő osztályzatot 57; nem kielégítő osztályzatot 29. Ebből tehát látható, hogy — az eredmény a középserűség mértékén felül áll.

A jövő iskolai évre az iparos tanulók beiratása szeptember 14—20-ig fog eszközöltetni, a rendes tanítás pedig szept. 22-én este 6 órakor veendi kezdetét.

Hogy jelentésünket ilyen alakban kellett kiállítanunk, annak okát egyszerűen az évi „Értesítő” kiadásának költségeivel járó fedezeti összeg hiányában kell keresni.

Ennyiben van szerencsénk az 1884—85-ik iskolai évről szóló jelentésünket megtenni. Kézdi-Vásárhelyen, 1885. jun. 22-én.

Szöcs József, Gyöngyösi István, felügy. biz. elnök. felügy. biz. jegyző és iparisk. igazgató.

Az iskolai év végén.

Kézdi-Vásárhely, 1885. június 28.

Ismét egy iskolai év végén vagyunk. A jövő nemzedék reményei a tudományoknak és a lélek nemesedésének minden kellékével megrakodva hagyták el a muzzák hajlékának falait, hogy egy hosszú év fáradságait két hónapon át kipihenve, újult erővel folytathassák megkezdett munkájukat. S talán az iskolai évek ezen megemlékezésével bezárhatók népoktatási értesítések, ha hirlapírói kötelességünk nem parancsolná városunk tanügyének állapotát a lefolyt iskolai vizsgálatok alapján egy kissé körülírni s az ott tapasztaltokról véleményünket elmondani.

Városunk népoktatási intézeteinél az 1884—85-ik iskolai évet bezáró nyilvános vizsgálatok jun. 19-én vették kezdetüket s megszakítás nélkül folytak jun. 28-áig.

A kilencz napon át tartott vizsgálatokat azon sorrendben, a mint azok tartattak, az alábbiakban adjuk.

Június 19., 20. és 21. napjain a megye által fentartott fiú felső népiskola vizsgálatát hallgattuk meg.

Ezen iskola céljánál fogva hivatva van az iparos pályára menő növendékeket úgy készíteni elő, hogy azokból egykoron egy értelmes és erős polgári elem váljék.

Ezen célt azonban vajmi nehezen lehet elérni akkor, mikor a tanítató szülők nagy részénél még ma is egyedüli kívánság, hogy gyermekéből tudományos embert neveljen. Társadalmunk ezen kóros betegsége szüli azután azt, hogy a felső népiskolák néptelenek. Így a mi felső népiskolánk három osztályában alig 40 tanuló képezi a létszámot, holott a számnak háromszoros, sőt négyszeresnek kellene lenni. Nem törünk pálczát a felsőnépiskolai intézmény felett, hanem annyit mégis bátrak vagyunk kimondani, hogy a mi viszonyainknak sokkal megfelelőbb lenne a 6 osztályú polgáriskola. Tudomásával is bírnak annak, hogy az iskola gondnoksága már több ízben megtette a lépéseket arra nézve, hogy városunkban egy polgári iskola állíttassék fel, de mindannyiszor az eszme megtestesítése hajótörést szenvedett. Pedig ezen intézetnek felállítását támogató okok annyira nyomósak, hogy azokat hazarészünk ezen végvárosának s Háromszék megye felső vidékének érdeke szempontjából, ha közoktatási kormányunkban a széki nép iránti szeretete, s a kultura emelését célzó törekvése városunk iránt is a legkieb mértékben nyilvánult volna, figyelmen kívül hagynia nem lett volna szabad. Kérve kérjük közoktatási kormányunkat, hogy szívesen nagyfokú melegből kegyeskedjék nekünk is juttatni valamit, hogy ne kelljen maholnap arról panaszkodnunk, hogy idegenek vagyunk saját hazánkban. Az évi záróvizsgálattal kapcsolatosan ezeket elmondani kötelességünk volt. A mi a tanulók szellemi eredményét illeti, úgy általában, mint részleteiben kitűnőnek minősíthetjük. Különösen a miniszter által annyiszor hangsúlyozott magyar nyelv és számtanbeli ismeretekben kiváló eredményt értett el, nem zárván ki egyszersmind a többi tantárgyakban való haladást sem. Hogy az eredmény ily szép sikerű, ezt mindenesetre a szakértelemmel bíró és lankadatlan szorgalmu tanári karnak rójjuk fel érdemül.

Ilyen szép eredmény mellett legyen szabad némely dolgokat figyelmen kívül nem hagyni. A vizsgálatok rendjén — természetesen tantervszerűleg — hallottunk a kézműtan alapvonalairól és nemzetgazdaságtanból is feleleteket. Semmi kétség benne, hogy annak tanára szakember, s nem is a tanulóknak hiányos készülségéről akarunk egyet-mást elmondani, mert hisz a növendékek képzettségükhöz mérten ennek is megfeleleltek, hanem inkább a tantervnek beosztása ellen van észrevételünk, a mely ilyen tárgyaknak, de különösen az ipartannak tanítását a felső népiskolában elrendeli. Mert a mennyire szerencsénk van a felső népiskola újított tantervét ismerni, úgy vagyunk meggyőződve, hogy az ipartant csak akkor lehet élvezettel és kellő eredménnyel és sikerrel tanítani, ha a növendék már előzetesen a vegytannak ismereteivel készen van.

Ezt eltagadni nem lehet. Már pedig, ha a tantervet vizsgáljuk, abban úgy találjuk, hogy a vegytan és az ipartan tanítása a 3-ik osztályban egyszerre kezdetik meg, s még a növendék alig ismerkedhetik meg a vegytan fontosságával, szóval a bevezető részzel, s már is az ipartanban körülírt egyes fémek, savak, carbonhidratok vegyi tulajdonságairól, egyszerű és összetett vegyi gyökeiről kell elmélkednie, s tultönni lelkét egy sereg értelmetlen dologgal. Véleményünk ebben az lenne, hogy a tanítókat, mint szaktestület, tegyen lépést arra nézve, hogy az ipartan a tantárgyak sorából töröltessék, a nemzetgazdaságtan pedig csakis olvasmányok alapján kezeltessek. A felső népiskolai vizsgálatokról még csak annyit jegyzünk meg, hogy azok igen látogatottak voltak, s hogy szívesen kérjük az ének-tanár urat, hogy jövőre igen jól esnék lelkünknek egy új betanított mű-éneket is hallani, mert a záróünnepély alkalmával hallottak annyira elkopottak már, hogy a mű-éneklés minden becsét elvesztették. Több tanügybarátunk szíves adománnyából jun. 21-én tartott záró-ünnepély alkalmával jutalmak is osztattak ki a kitűnő tanulók között.

(Folytatása következik.)

Levelezés.

Alsó-Csernátón, 1885. jun. hó.

Tisztelt szerkesztő ur!

Alsó-Csernátón község lakóira nézve folyó évi június 21-ike nevezetes nap volt. Ev. ref. egyházközségünk örömmünnepet ült, melyben községünk minden lakója nemzeti és vallás-különbség nélkül iparkodott részt venni és sietett az ujon választott és várva várt ev. ref. lelkipásztor tiszteletes Bodor Géza ur iránt, ki az alább elősorolandó ünnepélynek központja volt, állomása elfoglalási ünnepélye alkalmából a szeretet- és tiszteletnek kifejezésé adni; azon férfit iránt, ki anyaszentegyházunk két főpásztor mellett az egyházi közigazgatás terén buzgó munkássága folytán a közeliismerést méltán kiérdemelte, a mai napon pedig körünkben megjelent, hogy eddig szerzett tapasztalataival és gzdag ismeréseivel egyházi működését mint lelkipásztor megkezdje, szóval és tettel hirdette Isten igéit, a hit, remény és szeretetnek mindenkit egyaránt boldogító vallását.

Már kora reggel összesereglettek a hivek részint a község végén, részben pedig kocsi-kon és szekereken a község határszélén, hol a vidék is nagy számmal képviselve volt, várva a Gelenczéről jövő és Kézdi-Vásárhelyen át vonuló diszes menetet, mely az ujon választott lelkipásztort volt elhozandó. 9 órakor kocsisorok és lovasok kíséretében érkezett meg az új lelkipásztor a határszélre tek. Damokos János ur négylovas fogatján, a hol t. Csiki Lázár körjegyző ur a szeretet melegével üdvözlő lelkes szavakkal fogadta, melyre az új lelkész meghatott szavakkal válaszolt; innen majd tovább menve s a me-nethez a többi kocsisorok is csatlakozván, a község végén felállított díszkapunál Fekete András ur mondott üdvözlő beszédet, lelkesült szavakban fejezvé ki az örömet és ragaszkodást, melylyel az új pásztorhoz hivei viseltetnek, mire tiszt. Bodor Géza ur a meghatottság szavaival mondott köszönetet e nem remélt fogadtatás felett, ígyrvé, hogy ezen tiszteletnek és benne helyezett bizalomnak tehetsége szerint megfelelni törekszik. Azután a nép lelkes éljenzése, harangzugás és taraczkok durrogása közt vonult a menet a templom előtt el a papilakhoz, a hol tek. Kovács Sámuel ur fogadta és üdvözlő e szerény lak új lakóját.

A templom diszes közönséggel telvén meg egész a szorongásig, 11 órakor kezdetét vette az istentisztelet. Tiszt. Borbáth Pál egyházmegei jegyző ur hatásos beszéd kíséretében iktatta be az új lelkipásztort hivatalába; azután pedig az új lelkész lépett a szószékre s alkalmi könyörgés után, a 119. zsolt. 106. versét véve beszéde alapjául, szónoki hévvel és ifjú lelkesedéssel, mintegy háromnegyed órán át tartá lebilincselve a hallgatóság figyelmét; első sorban különösen kiemelve

ez ünnepély fontosságát, meleg hangon köszönetét nyilvánítá az egyházközség kitűnő bizalmáért, s ígyrvé, hogy a bizalomnak és hozzá fűzött reményeknek megfelelni élte legfőbb célját képezi, a mit azonban csak úgy remél elérhetni, ha az egyházközség tagjai tanúsított jóindulatukat és szíves pártfogásukat nem vonják meg tőle.

Istentisztelet után a papilakban közebb adatott, melyen úgy helyből, mint a vidékről szépszámú és tekintélyes vendégcsereg vett részt. A pohárköszöntők sorát Csiki József ügyvéd nyitá meg; emelkedett hangulatának röviden, de megható szavakban adott kifejezést, jeltetvén a már beiktatott lelkipásztort. Utána Borbáth Pál dálnoki lelkész a hivek munkásságáért; Dr. Bodor Tivadar a lelkész és hivek közti egyetértésért; Vén Mihály bikfalvi lelkész, mint kebelbarát és régi tanuló, a lelkész iránt ez alkalommal tanúsított szeretet és tisztelet állandóságáért; Zoltáni Elek léczfalvi pap egykori könyökös pajtásaiért, Damokos János és Albertért, emelte poharat. Ezeket még több sikerült pohárköszöntő követte, melyek közül kiemeljük Tamás Dávid helybeli róm. kath. plebanos felköszöntőjét, ki a két felekezet és ezek pásztorai közötti egyetértésért s atyafiúi szeretetért s Künle József ügyvédét, ki előbb a beiktató lelkészért, majd az egyházközség felvirágzásáért emelvén poharát, ez utóbbi ohajtása megvalósulásához nemes példaadásul áldozatkész nevének sz. Cseh Katalin ö nagyságának nagylelkű adományát, 50, mondd: ötven o. é. forintot adott át egyház-községünk pénztárnokának a papilak újból építésére. Vajha ez önzetlen, nemes áldozatkészség és példaadás buzgó követőkre találja azok körében is, kiket egyházközségünk felvirágzása közelebből érdekel!

A kedélyesen lefolyt közebb után a tánczvigalmak vették kezdetüket, melyek közül dióhéjba szorított tudósításunk csakis a Zambler-féle házban rendezett tánczestélyre terjeszkedik ki, hol este 10 órakor helyből és a vidékről fényes és válogatott közönség kezdé meg a kedélyes mulatságot és folytatá kivilágos viradtig.

Egy alcsernátóni.

Színészet.

Csik-Szereda, 1885. június 28.

Polgár Károly kitűnő társulata, mint mult számunkban is jeleztük, itten megkezdette előadásait; mielőtt azonban az előadott darabokról szólnánk, bemutatjuk a társulat tagjait.

Első sorban kiemeljük az első operette- és népszínmű-énekesnőt Polgárné Aitner Ida asszonyt, ki a szó teljes értelmében megérdemli, hogy a provinciális színészet egyik kiváló tehetségű művésznőjeként tekintjük. Kedvelt egyénisége, hangja, játéknak művészi nívauja adják a köz-elismeréshez megkívánt alapot.

K. Bodor Etel asszony szubrett, népszínmű-énekesnő; hangja ugyan nem nagy terjedelmű, de kellemes csengésű, tiszta és dallamos. Mozdulataiban természetes és kedves pajzánság van, valamint ruganyosság és kecs. Ő is a közönség kedvence. Akár népszínműben, akár operettben bizonyosan sikert arat, mert nagy gondot fordít játékára.

Erdélyi Ottília salon comica és operette-énekesnő. Jól iskolázott, kellemes és erős hanggal rendelkezik, sokoldalú tehetsége képessé teszi még oly nehéz feladattal is sikeresen megküzdni; minden szerep-körben derekasan megállja helyét. A közönség mindig zajos tapssal tünteti ki.

Polgár Fáni drámai szende hösnő drámai szerepkörökben magasfokú képzettséget mutatott be. Hanga beszédközben rendkívül rokonszenves. Minden érzés és indulat kifejezése nála megszokott dolog; a fájdalom viharos kitörését oly nagyszertűen és meghatóan representálja, hogy idegeinket megrázza és könnyeket csal ki szeméinkből.

Polgár Iza mint naiv és vigjátéki szende igen érdekes és hálás szerepre vállalkozott; meg is van benne ehhez egy erős vonás: a szendeség kifejezhetőségének képessége. Ez nemcsak az arc és szemek által jelölt szelidség és naivitásban tükrözi magát nála, hanem játéka is művészi.

Rózsáné asszony drámai anya-szerepekben igen szép tehetséget mutatott be; oly megragadó vonásokban ábrázolja a szenvedély-kitöréseket, hogy a nézőt egészen elfogja. Játéka nagy gyakorlottságra vall; látszik, hogy minden szerepét tanulmányozza.

A férfitagok között képzettségre s gyakorlottságra nézve első helyre Polgár Károly operette-buffo, comicust tesszük. Született színész és kitűnő karrikateur. Eleme a színpad s a kacozós muzsa szolgálatába van szegődve. Tökéletes művészi reproductiója felvillanyozza, felvidítja a közönséget, s elismerésre méltó az, hogy a szélsőségbe nem esap at, mi igen jó hatást gyakorol a nézőre.

Vihary Elemér operette-comicus, kedély- és apa-színész. Kitelik tőle mind a három, s elmondhatjuk, hogy nagy ügyességgel alakít. Főleg comicuma könnyű s ez mindig könnyed játékában tükröződik vissza.

Kiss Sándor szintén a képesek és jó színészek között említendő. Szerelmes és fiatal hős színész. Megjelenése igen kedvező benyomást tesz; játékában világos nyoma van a helyes érzelmeknek, s tartásában, arc- és testmozdulataiban is megvan a salon-körökben megkívánt uri finomság és elegancia.

Németh János tenorbuffo, jellem-színész; nem erős, de kellemes és dallamos hangja jó iskolázottságról tanuskodik. Játékán mindig látszik a gondos tanulmány s arczjátéka mindig hű kifejezője érzelmeinek. Szép jövő áll előtte, ha gyakorlat és önkép-zés által továbbra is szerepeit nemcsak tanulni, hanem tanulmányozni is fogja.

Antal Imre operette-, bariton-népszínmű-énekes, a társulat kiváló és tehetséges tagjai közé tartozik; alakja rokonszenves, játéka biztos és nagy gyakorlatsárról tanuskodik s meglátszik rajta, hogy a mit mond, azt át is érzi; hangja igen kellemes és kellőleg iskolázott; dalait a népszínműben való bensőséggel és érzellemmel énekli.

Szabó Gábor hős és drámai apa; szerepeiben szintén szép tehetségre vall. Alakja tekintélyes; komoly s megfontolással hangoztatott beszéde pedig mindig hű kifejezője annak, a mit mond.

A segéd-színészek között megemlítést érdemel Rózsán István is, kit közönségünk rég ismer s ki szerepeit mindig megfelelő ügyességgel tölti be.

A segéd-színésznők között is több csinos alak vonta magára a közönség figyelmét s szívesen elismerjük, hogy az előadások szép sikerében nekik is nagy részük van.

A társulat általában véve kitűnő, s bátran elmondhatjuk, hogy városunk falai között ilyen még tányát nem ütött. A közönség ezt kellőleg is méltányolja, miről a mindennapi zsufolt ház eléggé tanuskodik.

Polgár Károly nagy plakátszerű színházi jelentéséről — megvalljuk — azt hittük, hogy a más társulatoknál megszokott nagy reklám ezúttal is reklám marad; azonban utólag beismerjük, hogy a közönség is igen kellemesen csalódott, mert a társulat teljesen a provinciális színészet hivatásának magaslatán áll s jó hírnevét tökéletesen megérdemli. Polgár Károly ez alkalommal megmutatta, hogy kész is, tud is áldozni a közönségért; mert színpadi kiállítás valóban szép, a jelmezek pedig oly fényesek, milyent közönségünknek itten még nem volt alkalma látni.

A bérlő közönség köszönettel tartozik Polgárnak, hogy bérletben az érdekesebb és újabb darabokat adja s nem — mint sok szinigazgató tenné — bérletszünetben.

Ezt jó lelkiismerettel elmondhattuk s kifejezést adunk azon meggyőződésünknek, hogy ezen jeles társulat mindenütt tárt karokkal fogadtatik.

Kedden június 23-án adatott „A furcsa háború”, operette 3 felvonásban. A nagy számmal egybegyűlt közönség jól mulatott a bohókás szövegű s gyönyörű zenéjű darabon. Különös tetszésben részesült Erdélyi Ottiliának (Artemisia) fellépése, midőn a női gárdát vezényelte és Polgár K. (Marchese Filippo) „Melanie” couplet-je. Általában Polgár ez estén igen jól volt hangolva s kellő élénkséggel játszott. Polgárné (Elza) rövid szerepe dacára teljes hatást ért el s a köz-

zönséget gyakori tetszésnyilvánításra ragadta. Viharynak (Balthazar) változatos kómikai játéka pedig folytonosan fenttartotta a derült hangulatot; nem is volt a közönség hálátlan a kedvelt komikus iránt, ki különös elemében volt. Némethnek (Umberto) tág tere volt tehetsége kimutatására. Kellemes, csengő hangja köztetszéssel találkozott. Kissné Bodor Etel (Violetta) szerepeiben szintén tetszést aratott s a közönség többször megtapsolta.

Szardán június 24-én „A vasgyáros” színmű 4 felvonásban adatott. E darab teljesen elérte a hatást. A szereplők közül különösen kiemeljük Polgár Fánit (Claire), kinek az előadás sikerében az oroszánrész jutott s ki oly megragadó vonásokban alakította a szenvedély-kitöréseket, hogy a közönség egészen meg volt hatva s a női közönség nagy részének szeméibe könnyeket csalt. Polgár Fáni oly bravourral oldotta meg szerepét, hogy mi csak gratulálhatunk a sikerhez. Kisst (Derblay) is méltán megilleti az elismerés, mert ezen szerepében azt bizonyította, hogy benne igen szép drámai tehetség is van. Szabó Gábor (Moulinet) a gazdag csokoládégyáros szerepében szintén eltalált alak volt.

Csütörtökön június 25-én adatott „A kis herceg”, operette 3 felvonásban. Polgárné (kis herceg) szerepében egészen elemében volt; kifogástalan játékát igen nagyban emelte jelmeze, mely igen szép és fényes volt. Polgárné az azt mondhatjuk, hogy ő művésznő a szó szoros értelmében; művésznő, kinek igen szép tehetsége, pompás alakja és igen gazdag toilette-je van; a közönség mindig tüntetéssel fogadja. Erdélyi Ottiliának (igazgatóné) igen sikerült jelenete volt az énekleckze, midőn a zárda növényeinek énekelni tanítja. A közönség viharosan megtapsolta. Polgár K. (Frimus) szintén nagy tetszés között adta a nevetőt s zajos derűtségre ragadta a közönséget, midőn a zárda-ban az igazgatónőnek és a növényeknek bemutatja magát.

Szombaton június 27-én „Rip van Winkle”, regényes nagy operette 3 felvonásban, került színre, a czimszerepben Antal Imrével, ki szerepét annyi élethűséggel és oly nagy ügyességgel oldotta meg, hogy a közönség többszörösen megtapsolta és a lámpák elé hívta. Hangja igen kellemes volt, dalai nagyon tetszettek, a közönség gyönyörködött játékában. Az előadás szép sikerében osztozkodtak még: Polgárné (Lisbeth), Polgár K. (Derrick), Kissné (Katarina). Különösen meglepte a közönséget Polgárné, mint a hegyek szelleme. Kilépésekor a közönség zajos tüntetéssel fogadta.

Az eddig látott előadások teljes mértékben kielégítették a közönséget s mindig a legnagyobb meglepéssel távoztak. !!!

Kézdi-Vásárhely, 1885. június 30.

A mult hét folyamában három előadást rendezett a Kézdi-Vásárhelyt működő Várady-társulat. A sok vihar és eső nagyon megcsappantotta a színházlátogatók számát, azonban mindemellett is mindig volt egy kis közönség.

Kedden a Szigethy-pár jutalomjátéka volt, melyhez nagy remények valának fűzve, anynyival is inkább, mivel függelékül egy kis tánczvigalom is ígértetett, hanem estére kelve az eső szépen elverte a vérmes reményeket s a biztosan várt nagy közönség helyett csak félig telt meg a ház. Ez alkalommal „Nők az alkotmányban” került színre élénk, pompás előadásban. A tehetséges Szigethy-párt az első jelenetben zajos tapsokkal és virágcsokrokkal fogadá a közönség; az ifjúság meg egy igen szép koszorúval tisztel meg a jutalmazandókat, kik eddigi működésükkal teljesen kiérdemelték a közönség mai napon több ízben nyílváult rokonszenvét. Előadás után egy csinos kis tánczvigalom volt, mely egész éjfélig tartott.

Csütörtökön „Denise” premier előadása kevés, de válogatott közönséget hozott össze. Dumas nagyírú műve meglehetősen színletes előadásban került színre. A darabban a cselekvény helyét igazi francia szelleműt ragyogó párbeszédek pótolják, melyek csak akkor hódíthatnak, ha francia könnyűség-

gel, eleganciával vannak előadva; azonban ez nagy részben hiányzott; bizonyos monoton-ság, bizonyos nehézkesség vonult végig az egész előadáson s így meglehetősen hatástalan is maradt. Mindent élveztünk, a mit e mű ragyogó ötletekben, szép gondolatokban nyújt, de a szereplők játékában nagy részben hiányzott azon kellék, mely eminek a nagyvárosi színpadokon oly nagy sikert biztosít. „Denise” a nagyvárosi közönségnek, nagyvárosi színpadoknak van írva, s erős meggyőződésünk, hogy vidéken nagy hódításokat sehol sem fog tenni. — Várady Rózsika (Denise) sok érzéssel és bensőséggel játszott, a nélkül, hogy a középszerűnél nagyobb sikert bírt volna elérni. Hegyi (Tha-venin), Szigethyné (De Thauzettené), Várady Emma (Mártha) részére is több igyekezetet, mint sikert kell feljegyeznünk. Csupán Rajz Ödön (gróf Bardannes André) és K. Némethy Lenke (Pontferrandné) találták el itt-ott az igazi hangot. Általában az általuk színre hozott alakok a többi között a legjobbak valának.

Szombaton a kedvezőtlen idő miatt nem volt előadás s így az ezen napra Várady Ibolyka jutalomjátékául kitűzött „Nőem-czipáció” vasárnap adatott elő meglehetősen telt ház előtt. Várady Ibolyka kedves, élénk játékával s szép dalaival teljesen kiérdemelte a közönség mindig megújuló tapsait s azt a sok virágot, mely csak amugy omlott a színpadra. Ritkán hallottunk oly viharos tetszés-zajt, mint a mai, mely jelenetenként ismét meg ismét kitört s mely ékes hirdetője vala azon élénk rokonszenvennek, melyet a közönség a jutalmazandó iránt érez. Szigethy (Bátori), Rajz Ödön (Árpád), Hegyi (Kaczér), K. Némethy Lenke (Fruztina), Kovách Elemér (Verebes) pompás játékukkal hatalmas hozzájárultak, hogy az előadás teljes sikert arasson.

A mint lapunk mult számában is jelezve volt, a Várady-társulat még csak egy pár előadást fog tartani, melyeket a legmelegebben ajánlunk a közönség pártfogásába. O.

Különfélék.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Finta Géza kovásznai díjnokot a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíróshoz írnoknak nevezte ki. Gratulálunk!

— A kisdödő Csik-Szeredában, mint értesülünk, rövid időn létesítetik. Illetékes helyről megkerestetett a város tanácsa, hogy az óvoda részére alkalmas helyiségről gondoskodják. Erről közelebbi számunkban többet.

— A csikmegyei polgári leányiskola zár-vizsgálatai folyó hó 23. és 24-én tartattak meg. Az eredményt illetőleg elismerésről konstatáljuk, hogy az valamennyi osztályban kitűnő volt. A szülők és a vizsgákon jelen volt tanügybarátok örömmel látták az elért sikert, melyért a derék tanítótöbbségnek és érdemes, fáradhatlan igazgatójának, özv. Lakatos János-nénak, a közeliismerést szívesen tolmácsoljuk. Folyó hó 25-én volt a zárünnepély ének, zene és szavatelok előadása mellett, melyre igen szépszámu és előkelő közönség gyűlt egybe. Itten is volt alkalmunk látni, hogy a növendékek mily szép és tüdős irányban neveltetnek s hogy nemcsak a reális tantárgyakban, hanem a szépművészet terén is igen szép haladást mutattak fel. Nagy Leontin kisasszony zongoratanítónőt is méltán megilleti az elismerés odaadó fáradozásáért, melyet a zongoratanítás körül kifejtett, mert tanítványai dícsérik mesterüket. Szívből köszöntjük a jeles tanítótöbbséget tagjait egyen-egyenként s kívánjuk, hogy a szünidők alatt felidűlve, a jövő tanév beálltával hasonló lelkiismeretes buzgósággal teljesíthessék hivatásukat. A viszontlátásra!

— A csikszeredei városi elemi iskola zár-vizsgálatai alkalmával folyó hó 26-án és 27-ken meggyőződhettünk arról, hogy a legjobb alapot a nevelésben és tanításban a nyilvános népiskola rakja le, mely törvényszabta programjával minden mellékes tekintet nélkül tervszerű következetességgel fejleszti a gyermek szellemi tehetségét, nemesíti erkölcsi hajlandóságait s gyarapítja ismereteit. A tanító és tanítónő, magasztos hivatását felismerve, megbecsülhetlen jót és hasznosat mivelhet, s ennek itten is szép példá-

ját láttuk. A vizsgák sikere kitűnő volt s mi csak őszinte szóval gratulálhatunk a derék tanítótöbbségnek kifejtett buzgalmaért. A közeliismerés mellett szolgáljon jövőre is buzdításul azon öntudat, hogy hivatásuknak egyen-egyenként pontosan, lelkiismeretesen megfelelték.

— Halálozás. N.-nyujtódú Jancsó György földbirtokos és ny. pénzügyi fogalmazó f. hó 25-én 71 éves korában Gelenczén elhalt. Béke poraira!

— Dr. Cseh Károly semmiségi panaszát, melyet a marosvásárhelyi esküdtszék által ez előtt pár héttel megtartott s lapunkban is jelzett tárgyalás ellen adott be, a kir. kuria alaptalannak találván, elvetette.

— Kellemetlen fürdő. A mult pénteki nagy vízáradás alkalmával Kézdi-Vásárhelyt egy szegény asszony az egész éjet vízben töltötte el. A mint délután a Torja vize roppant sebesen áradni kezdett, nem volt ideje a házból menekülni; a betörő hullámok visszanyomták a házba, épen midőn ki akart onnan lépni. A víz a házban mindinkább növekedett, míg egész válláig ért s így vállig vízben, halálfélelmek között töltte az időt egész este 11 óráig, midőn a víz szállni kezdett; azonban csak reggel felé vonult vissza a házból az ár. A szegény asszony a 10 órai jéghideg fürdő és a kiállott halálfélelmek után jól érzi magát.

— Megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhez a brassói magyar kir. állami elemi és polgári iskolák X. értesítője. A gondnokság megbízásából kiadta Orbán Ferenc igazgató. A nagy gonddal szerkesztett értesítőnek kiváló érdekességet kölcsönöz a „Vizszatekintés”, melyben le van írva a brassói népoktatásügy viharos multja és a nagy küzdelem után létrejött állami iskolák első tíz évének története. Örömmel jegyezzük fel a statisztikai adatok nyomán, hogy ez iskolák növendékeinek száma évről évre növekedik. Az elemi iskolák tanulóinak létszáma az iskolák keletkezésekor 343 volt, a lefolyt tanévben 563. A polgári iskola négy év óta áll fenn. Ezt a lefolyt évben 183 tanuló látogatta. Az ezzel kapcsolatosan a mult évben szervezett kereskedelmi tanfolyamot és műasztalosági tanműhelyt 4—4 tanuló látogatta. A polg. leányiskolával össze van kapcsolva továbbképző női munka-tanfolyam is. A terjedelmes értesítő részletesen közli a tananyagot, a tanulók névsorát, osztályzatát stb.

A mult év szeptember havától Budapesten megjelenő „Gondűző” című szépirodalmi hetilap rövid fennállása dacára a hasonló vállalatok közt a legnagyobb elterjedésnek örvend, és nem is csoda, mert áldozatkész és fáradhatlan kiadója, Székely Aladár, rendkívüli szakismereténél fogva hazai irodalmunk legkitűnőbb képviselőit csoportosítja és ezek közreműködésével oly család közlönyt létesített, mely szépirodalmunknak becsületére válik, mert tekintve rendkívül dús tartalmát, szép kiállítását és olcsó árát, e folyóirat a maga nemében páratlanul áll és joggal foglalja el szépirodalmi lapjaink között az első helyet. Előttünk fekszenek a legutóbb megjelent 38—41. számok, melyekből meggyőződünk arról, hogy az újabb erők folytonos szaporításával a „Gondűző” számról-számra érdekesebbé lesz: Tolnai Lajos, P. Szathmáry Károly, Margitay Dezső és Marlitt E. nagyobb regényei mellett ott látjuk Éjszaki Károlytól „Egy cseléd története”, Tóth Bélától „Két hazugság”, Szana Tamástól „Byron Velenczében”, Balázs Sándortól „Nagy Tivadar házassága”, Perényi Kálmántól „Mi hárman” című érdekes elbeszéléseket. Ezekhez csatlakoznak érdekes költemények Szabó Endrétől, Endrődi Sándortól, Acs Gézától, Palágyi Lajostól, stb. Végül rajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, vegyesek, tárlányok stb. Julius hó elsején kezdődik a „Gondűző” első évfolyamának utolsó negyede. Ajánljuk t. olvasóinknak e kitűnően szerkesztett lapot, melyből a kiadó mindenkinek szívesen küld mutatványszámot ingyen és bérmentve, ki e végett levelező lappon hozzá fordul.

Szerkesztői izenet.

D. Á. Csernátón. Köszönjük, s kérjük jövőre is munkásságát. Szíves üdvözlét!

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Sprensz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1885. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1885. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k				Á l l o m á s o k			
303. személyv.				303. személyv.			
301. gyorsvon.				301. gyorsvon.			
321. omnibusv.				321. omnibusv.			
Este				Este			
Délután				Délután			
Predeal (vendéglő)	(érk.)	9.45	12.50	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Sze-	(érk.)	12.12	2.36
Brassó (vendéglő)	(érk.)	9.47	1.09	ben felé)	(ind.)	12.37	2.41
Botfalva	(ind.)	10.44	2.27	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk.)	2.11	3.40
Földvár	(ind.)	6.22	2.55	Nagy-Enyed	(ind.)	2.34	3.45
Mogyorós	"	6.45	3.19	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Va-	(érk.)	2.55	4.01
Apáca	"	7.01	3.38	sárhely felé)	(ind.)	3.31	4.24
Köpecz	"	7.19	3.57	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk.)	3.36	4.29
Agostonfalva	"	7.33	4.17	Kolozsvár (vendéglő)	(érk.)	4.09	4.49
Alsó-Rákos	"	7.54	4.36	Nagy-Várad (vendéglő)	(ind.)	4.11	4.50
Homoród	"	8.01	4.47	Budapest	(érk.)	5.56	5.58
Kacsa	"	8.19	5.08		(ind.)	6.08	6.08
Bene	"	8.45	5.42		(érk.)	10.37	9.13
Erked	"	9.01	6.02		(ind.)	10.51	9.18
Héjasfalva	"	9.22	6.33		(érk.)	6.00	2.10
Segesvár (vendéglő)	(érk.)	9.43	7.01				
Medgyes	(ind.)	10.10	7.37				
		10.29	8.01				
		10.39	8.21				
		11.54	9.43				

Brassóból Bukarest felé indul minden nap reggel fél 6 órakor a gyorsvonat és délután 1 óra 50 perczkor az omnibusvonat.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy kézdivásárhelyi könyvnyomdamban és Csikszeredában Györgyakab Márton bérlőnél a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCsó ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek
szeszgyárosoknak.
Adóhátralék-törlesztési kimutatás. L. K.
Adóhátraléki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adó-intés
Adósság-level r. k. egyházh. tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, r. k. népiskolák részére, B. minta.
Allatgyógyászati kimutatás.
Arverési feltételek.
Arverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Arverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Arverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Arverési könyv
" " bir. végrehajtóknak
Baromvásári jegyzőkönyv.
Békétárgyalási könyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyegjelet. (L. H.)
Birtokiv; beliv (L. K.)
" " küliv
Bizonyítvány, utonez-felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. E.)
Család-könyv.
Család-elbocsátási bizonyítvány
" " könyvi ajánlat
" " nyilvántartás
Czúkor, kávé és sörfogyasztási adóbejelentés
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovaknak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Erdei kihágások utáni pénzbüntetések nyilvántar-
tása
Elemi kárfelvétel
Ellennyugta
Építkezési engedély
Értesítés a keresetelési, (születési) házassági és
" " halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta
Felelősség a közigazgatási bizottsághoz erdei ki-
" " hágas ügyekben
Földkönyv
Gazda-nyilvántartás
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hagyatékli leltár, beliv
" " küliv
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetéktiszabási
" " hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkemi iktató-könyv.

Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkemi jelentés, II. minta.
" " orv. segélyben nem részesi-
" " tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkemi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkemi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkemi jelent. ragályos, járványvá válható
" " vagy járványos betegségben történt haláleset-
" " ről, VI. minta.
Halottvizsgálati könyv, VII. minta.
Halottkemi jelentés halottvizsgálati könyvek-
" " kel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Hatalmszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Hirdetés az igénylőkhoz végrehajtóknak
Himnlőltási bizonyító tábla.
Himnlőltási részletes kimutatás.
Hivatalos arverési hirdetmény. Adóüg.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyegjelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott
" " végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idérvény, községi bíraskodáshoz.
Idérvény, erdőkihágások ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkihágások ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio in-
" " dubium et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio in-
" " dubium et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio in-
" " dubium et adestator in Defunctorum.
Iskolai anyakönyv B. mint.
" " tanköteles növendékek részére
" " felvételi napló B. minta
" " költségvetés
" " mulasztási bejelentés a tanfelügyelőséghez
" " kimutatás C. minta
" " pénztári napló
" " statisztikai kimutatás, vagyis 3-as tabella
" " számadás
Itélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községi kiad. ló letelekről
Jegyzőkönyv a községi kiad. marhalevelekről
Jegyzőkönyv a községi előjárásokról általkiállított
" " utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvák követelesének nyilvántar-
" " tásáról.
Jelentési levél, utazók számára.

Jelzálogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti
" " kérés
Jelzálogj. bekebl. vagy előjegyz. iránti kérés felzete
Kataszteri birtokiv, küliv
" " beliv
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
" " részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré-
" " szére.
Közbesítési iktató-jegyzőkönyv.
Közbesítési vevény, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságok-
" " ra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthat-
" " lanság czim. leirandó egyenes adóhátralékokról
Kimutatás a 6—12 éves és 13—15 éves gyerme-
" " kek összeírásához
Kipuhatóli jegyzőkönyv, hadköteles szökevé-
" " nyekről.
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény
Kötelezvény fél iven.
Közmunka-nyilvántartási könyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolv. (Könyvecske.)
Községi marha-igazolvány, küliv
" " beliv
Községi s o m m á s marhaletelek-kimutatás.
Községi s o m m á s marhaletelek-kimutatás.
Küladó-hátraléki kimutatás, küliv
" " beliv
Leltár r. k. lelkeszi, kántortanító, tanító stb. va-
" " gyonról
Leltár r. k. iskola ingó és ingatlan vagyonáról
Leltár r. k. templom ingó és ingatlan vagyonáról
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac
" " Reverendissimo Domino Domino Francisco
" " Lönhart“ stb. czimattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi
" " hivatalnak“ czimattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkeszi hiva-
" " talnak“ czimattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági itélet, közs. bir.
Makacsági tárgyalási könyv
Matricula Baptisatorum.
" " Copulatorum.
" " Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevel-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonium.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
Nemleges zálogj. jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)

Nyilvántartás az 1879. évi XXXI. t. cz. alapján
bejelentett és tárgyalat erdei kihágásokról
Nyugta és ellennyugta, r. k. egyházmegyéknek
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bir.
Panaszkönyv, erdőkihágások ügyekhez.
Pénz-napló erdőkiártatások- és pénzbüntetésekrol
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló r. kath. egyházmegyéknek, küliv
" " beliv
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a r. k. egyház adóairól küliv
" " beliv
Sommás makacsági itélet.
" " kereset
" " felzete
" " váltókereset.
Sürgős zálogjog bekebelezési kérés Háromszékme-
" " gye gyámmentára részére
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bün-
" " ügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási könyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Tárgyalási könyv makacsági esetben
Tárgyalási könyv erd. kihágások ügyekhez
Törzskönyv-lapja, küliv
" " beliv
Tűzész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés
" " " " felzete
Utazási napló
Utlevel-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet
" " szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés (L. J.)
" " felzete
Zálogjog törlese iránti kérés
" " felzete
Záloglasi, becs. és ár. könyv adóügyben, küliv
" " beliv
Záloglasi könyv, adóüg.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáramat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos iven, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálatok.

Végül ajánlom a következő műveket, melyek nálam tetemesen leszállított áron kaphatók: **Statistika elmélete**, Dr. Konek Sándortól — **Az osztrák-magyar monarchia statisztikája**, Dr. Pásztor Móról, 4 füzet. — **1881. LIX. t. cz.** — **1881. LIX. t. cz.** a polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868. LIV. t. cz. módosítása tárgyában; az **1881. LX. t. cz.** a végreh. eljárásról; függelék az összes hatálybaléptetési rendeletekhez, jegyzetekkel, utasításokkal és magyarázatokkal ellátva Dr. Nagy Ferencz. — **Az alkotmány és az igazságügyi politika**, Karvasy Ágostól. — **Az 1847/8-ik évi országgyűlési törvények**. — **1870. XLII. t. cz.** a köztörvényhatóságok rendezéséről. — **A közrendészeti tudomány**, Karvasy Ágostól. — **Változófogtan**, Dr. Karvasy Ágostól. — **A magyar váltóeljárás**, tekintettel az új bírósági szervezetre, Dr. Apáthi Istvántól. — **Az új váltóeljárás**, magyarázattal és irománypéldákkal, Kassay Adolfól. — **Törvényozikk** a kir. közjegyzőkről. — **Törvényozikk** az országgyűlési képviselők választásáról. — **Az új vadászati törvény**. — **Polgári törvénykezési rendtartás**. — **Ugyanaz**, az 1870-ki XIV. póttörvényekkel. — **Ideiglenes polgári perrendtartás**, az erdélyi nagyfejedelemség és a vele egyesített részek számára. — **Ausztriai általános polgári törvénykönyv**, Karvasy Ágostól. — **A társulási intézmények a nemzetgazdaságban**, Kautz Gyulától. — **Politika vagy országásztan**, Kautz Gyulától. — **Adalék a magyar közjoghoz**, Deák Ferencztől.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,

könyvnyomda-tulajdonos.